

דתניא: **נשפך** רביעית מדם המת על הרצפה [בחוץ, ולא תחת אוהל⁽⁶¹³⁾], והיה מקומה של הרצפה **קטפרס**, עשוי כמדרון, והדם לא נשאר במקום אחד אלא נזול במדרון, הרי אם **איהל** האדם על מקצתו, טהור. ואם **איהל** על כולו, **טמא**.

הרי שיש חילוק בין מאהיל על מקצתו לבין מאהיל על כולו. ואם כן, כמו כן יש לחלק לגבי נגיעת שרץ, בין נגע במקצתו לבין נגע בכולו,⁽⁶¹⁴⁾ כמו שיבואר.

ומבאר הגמרא: **מאי מקצתו**, מהי כונת הברייתא באומרה "איהל על מקצתו"?

אילימא, אם נאמר שהכונה היא למקצת דם, לומר שלא נשפך על הרצפה אלא פחות מרביעית דם⁽⁶¹⁵⁾,

כאשר הדם והבשר הן משני שרצים, כל אחד ואחד נחשב לדבר בפני עצמו, ואין הנוגע באחד מהם נחשב כנוגע בכולם.⁽⁶¹¹⁾

וממשיכה הגמרא: **ומנא תימרא**, מנין לך לחלק בין נגע בכולו לנגע במקצתו?

ומביאה הגמרא ראיה מברייתא⁽⁶¹²⁾ השנויה לגבי הלכות טומאת מת.

א. כזית מן המת מטמא באהל, וכן רביעית דם מן המת.

ב. טומאת אהל המת נוהגת בשלשה אופנים: האחד, כשהאדם והמת נמצאים תחת גג [אוהל] אחד. השני, כאשר אדם או כלי מאהילים על מת. והשלישי, כאשר מת מאהיל על אדם או על כלים.

614. נראה לבאר [על פי פירוש הר"ש שם במשנה], שבמשנה שם מפורש חילוק בין נשפך הדם באופן של קטפרס, שאינו חיבור, לבין היה הדם ב"אשבורן" [שהיה הדם מכונס במישור], שהוא חיבור. ומוכיחה הגמרא כי כמו שבדם הנמצא במדרון, שאינו מחובר, יש חילוק בין נגע בכולו לנגע במקצתו, הוא הדין לגבי מגע בדם שרץ אחד הנמצא עם בשר שרץ אחר, שבאופן זה אינו נקרא "חיבור", יש לחלק בין נגע בכולו לבין נגע במקצתו.

615. כן מבארים התוס' בשם השר מקוצי. ובפירוש הר"ש [שם] מוכח כפירוש התוס', שדין הגמרא הוא להוכיח שלא היה שם פחות מרביעית דם. אלא, שמקשה שם הר"ש, שאם רצתה הגמרא להוכיח שמדובר בלא פחות מרביעית דם, למה לא הוכיחה הגמרא מהסיפא של המשנה [והגמרא, אכן, מביאה ברייתא עיין הערה 612, ומכל מקום, יש להוכיח מהמשנה,

611. ומסכם הקרן אורה [על פי פירוש הר"ש באהלות פרק ג משנה ג] שיש שלשה חידושים בשרץ ואינם בשאר טומאות. האחד, שמצטרפין שרץ ושרץ לענין טומאת מגע, ואינו כנוגע וחוזר ונוגע [עיין חולין קכד א], וזה נלמד ממה שאמרה התורה "הטמאים". השני, שדם השרץ מטמא כבשרו, אף על פי שדם נבילות אינו מטמא [עיין הערה 607], וחידוש זה נלמד לקמן בגמרא ממה שאמרה התורה "וזה לכם הטמא". השלישי, שדם השרץ והבשר מאותו השרץ מצטרפים זה עם זה. ואפילו נגע במקצתו, טמא, כאילו נגע בכולו, משום שהם כמחבורים. ועיין שם בקרן אורה המאריך לבאר.

612. במסכת אהלות [פרק ג משנה ג] נשנית משנה בנוסח דומה מאוד לברייתא זו. ותמה שם הר"ש למה לא הביאה המרא כאן את המשנה.

613. כן מבארים בתוס' יום טוב ובמלאכת שלמה ותוס' חדשים.